

VARAŽDIN

ZLATNA HARFA U VARAŽDINU

Varaždin, (IKA) - U varaždinskoj katedrali Uznesenja Marijina u subotu 31. svibnja održana je 4. biskupijska smotra dječjih župnih pjevačkih zborova *Zlatna harfa*. Smotra je okupila 13 crkvenih dječjih zborova s područja Varaždinske biskupije i jedan gostujući zbor višeg uzrasta Druge osnovne škole Varaždin s oko 550 djece, koja su ispunila katedralu. Susret je započeo jutarnjim misnim slavljem koje je predvodio vlč. mr. Damjan **Koren**, povjerenik za pastoral mladih Varaždinske biskupije. U tijeku mise pjevali su zborovi sudionici smotre.

Nakon mise održan je dvosatni program u kojem je svaki zbor izveo dvije liturgijske pjesme, jednu po vlastitom izboru, a drugu birajući iz košarice. Njihov nastup pratio je katedralni orguljaš mr. Anđelko **Igrec**, dok su neke skladbe izvedene uz pratnju orguljaša pojedinih zborova. Izvođenje programa smotre, koja nije natjecateljskog karaktera, pratilo je posebno povjerenstvo u sastavu A. Igrec, prof. Ivan **Mežnarić** i fra **P. Kinderić**, uz voditeljicu Sanju **Igrec**. Ovogodišnja smotra održana je pod geslom *Pjevajte Gospodinu pjesmu novu*, a organizirao ju je povjerenik *Vijeća franjevačkih zajednica za Varaždinsku biskupiju* fra Petar **Kinderić** u suradnji s biskupijskim *Povjerenstvom za pastoral mladih*, koji su na kraju voditeljima i zborovima uručili prigodna priznanja za sudjelovanje.

U realizaciji smotre sponzorstvom su pomogli Varaždinska biskupija, *Vindija* Varaždin, Vladimir **Šanjek** iz Varaždina, pekarnica *Latica* Varaždin te *Mesna industrija Ivanec*.

SMOTRA ZBOROVA I PJEVAČKIH SKUPINA MEĐIMURJA

Macinec, (IKA) - Pred prepunim auditorijem župne crkve Pohoda Blažene Djevice Marije u Macincu je 22. lipnja održana smotra zborova i pjevačkih skupina Međimurja, u organizaciji pjevačkog zbora *Josip Vrhovski* iz Nedelišća, na čelu s prof. Branimirom **Magdalenićem** i uz suorganizaciju *Zajednice Hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga Međimurske županije*. Smotru je pratio i tročlani ocjenjivački sud, a uz zbor domaćin *Josip Vrhovski* samo se još pjevački zbor

Josip Štolcer Slavenski iz Čakovca natjecao za nastup na Državnoj smotri početkom listopada u Novom Vinodolskom. Ostali zborovi i pjevačke skupine nastupili su u revijalnom dijelu programa.

Na smotri su nastupili pjevački zbor *Zvon* župne zajednice Mala Subotica, pjevački zbor *Umirovljenika grada Čakovca*, ženska vokalna skupina *Grlice KUD-a Sveti Martin* na Muri, pjevački zbor *KUD-a Mačkovec*, pjevački zbor *KUD-a Ivan Mustać Kantor Svete Marije* te ženska vokalna skupina *KUD-a Sveti Jeronim* iz Štrigove.

MOLVE: DUHOVNO-GLAZBENI PROGRAM MARIJA FEST

Molve, (IKA) - U Molvama, poznatome podravskom prošteništu Majke Božje Molvarske, u povodu početka nove školske godine održan je 14. rujna susret mladih s duhovno-glazbenim programom pod nazivom *Marija Fest - Molve 2003*. Cjelodnevni program organizirali su *Nacionalni centar udruge "Vojska Bezgrešne"* i *Povjerenstvo za pastoral mladih Varaždinske biskupije* uz pokrovitelje Općinu Molve, Franjevačku provinciju konventualaca sv. Jeronima i župu Majke Božje Molvarske, a generalni je medijski pokrovitelj bio je *Hrvatski katolički radio*.

Susret je započeo u crkvi Uznesenja BDM multimedijalnom katehezoz fra Josipa Blaževića na temu *Mladost na raskrižju vjerskih i duhovnih putova - Isus Krist, put, istina i život*, na kojoj se okupilo oko 350 mladih iz raznih župa Varaždinske biskupije. Predavač im je približio problematiku raznih indijskih pokreta i sljedbi koje prate put odrastanja mladog čovjeka danas, prikazao je na koji način te sekte i pokreti prihvaćaju odnosno ne prihvaćaju Isusa Krista te iznio razloge i argumente zbog koji se "isplati" osloniti na Isusa kao na spasitelja koji pokazuje put, koji je istina i koji daje život. Slijedio je rad po skupinama na otvorenom oko crkve i na izletištu kod rijeke Drave, koji je omogućio da se mladi bolje upoznaju, povežu i razmijene doživljaje, vlastite stavove i iskustva spomenuta u katehezi.

Nakon ručka, slijedio je odmor i šetnja za one koji vole ljepotu prirode, a oni u kojima je prevladao sportski duh, slobodno vrijeme su proveli igrajući nogomet. Nakon pokorničkog bogoslužja, koje je vodio fra Zdravko **Tuba**, i ispo-

vijedi, slijedila je misa koju je predvodio varaždinski biskup Marko **Culej**. S njime su suslavili provincijal franjevac konventualaca fra Ilija **Miškić**, povjerenik za pastoral mladih Varaždinske biskupije vlč. Damjan **Koren**, domaći župnik i čuvar svetišta Majke Božje Molvarske fra Marko **Vrdoljak**, ravnatelj Hrvatskoga katoličkog radija vlč. Robert **Šreter** i više svećenika.

Biskup Culej u propovijedi je povezo blagdan Uzvišenja sv. Križa s Blaženom Djevicom Marijom koju nam je Gospodin upravo s križa dao za uzor i majku te istaknuo kako nam je ona primjer da križ u životu valja prihvatiti i nositi, ali s ljubavlju. Jer prava ljubav ne sastoji se u užicima i sebičnostima na koje potiče današnji materijalistički i hedonistički svijet, nego se istinska ljubav sastoji u tome da je mladi čovjek spreman podnijeti žrtvu za one koje voli.

Program je nastavljen u sportskoj dvorani, gdje su nazočne pozdravili načelnik Općine Molve Ivan **Kolar**, provincijal **Miškić**, dok je varaždinskom biskupu pripala čast otvaranja prvog *Marija Festa*. Festival je bio revijalnoga (nenatjecateljskog) karaktera, a na njemu su nastupili *Apostoli mira*, *Božja slava band*, Čedo **Antolić**, Željka **Marić**, Davor **Terzić & KUMI**, *Kefa*, *Novo svitanje*, Ivo **Šeparović** i *Bljesak*, Danijela **Sisgoreo Morsan** te Ivan **Puljić**.

U dvorani se okupilo više od 500 posjetitelja iz drugih krajeva koji su se pridružili mladima, a zahvaljujući Hrvatskome katoličkom radiju program je, u zajedništvu s više mjesnih radio postaja, emitiran u živo i diljem cijele Hrvatske.

Nakon što su otpjevane sve pjesme te nakon što je fra Zdravko **Tuba** u ime organizatora uputio riječi zahvale svima koji su na bilo koji način pridonijeli u realizaciji tog projekta, izvođači su zajedno sa publikom zapjevali pjesmu *Zdravo Djevo Kraljice Hrvata* i time službeno zatvorili prvi *Marija Fest*.

SPLIT

DEVETNICA U ČAST SVETOM DUJMU

Devetnica u čast svetom Dujmu, zaštitniku grada Splita, i ove je godine obogaćena sakralnim koncertima što su uslijedili nakon večernjih misa u splitskoj katedrali. Skladnim zbarskim zvukom

svečani su ton bogoslužju podarili župski zborovi Sv. Stjepana iz Donjih Brela (zborovoda Aleksandar Srzić), Sv. Kaje iz Solina (Ivan Melvan i Katarina Perišić), Sv. Jurja iz Kaštel Sućurca (Ante Jerkunica), Sv. Marka iz Makarske (s. Kruna Grgat), Sv. Mihovila iz Trilja (Tonči Šipić i s. Vlasta Tadić), *Zbor mladih grada Splita* (Denis Karanušić), zbor Uznesenja BDM iz Klisa (s. Anita Perkušić), te *Zbor dijecezanskih i franjevačkih bogoslova* (Denis Karanušić). Lijepo je što su se pozivu župnika Katedrale, don Zdenka Bralića, ponovno odazvali zborovi župa naše Nadbiskupije sa svojim župnicima, ali i brojnim vjernicima, potvrđujući tako svoju odanost svecu zaštitniku. Vrlo uspješna glazbena devetnica plod je nastojanja s. Mirte Škopljanac-Mačina i don Šime Marovića. Ispred svake večeri prepune Katedrale program je vodila Mirela Tomić.

Prvi je koncert, već tradicionalno, pripao Mandolinskom sastavu *Sanctus Dominio* koji uživa posebnu zaštitu sv. Dujma (14. prosinca ratne 1991. godine nadbiskup msgr. Ante Jurić stavio je orkestar pod posebnu zaštitu našega sveca) i promiče Njegovo ime svojom plodnom djelatnošću u Hrvatskoj i inozemstvu. Mladi mandolinisti oduševili su visokim izvedbenim umijećem u vrlo zahtjevnim i privlačnim skladbama Vlade Sunka. Senzibilnu boju večeri je podarila solistica Ivana Kenk na mandolini, a u tumačenju Vivaldijeva *Koncerta u D-duru za mandolinu, gudače i basso continuo* pridružili su joj se Marijo Peručić (graditelj glazbala) na arhi lutnji, te Tomislav Kalebić na mandolončelu. Orkestar predvođen Vladimirom Lukasom primjerno je pratio soliste, a vjerno je približio uvijek rado slušane *Bile dane* nezaboravnog maestra Marina Katunarića, utemeljitelja ansambla.

U drugoj su večeri nastupila dva vokalna sastava. Pučki crkveni pjevači iz Kamena (voditelj Siniša Vuković) vjerno su svjedočili snagu izvornih starohrvatskih napjeva. Produhovljeni pjev kamenskih pučana upozorio je na neizmjernu vrijednost baštine koju nam je dužnost sačuvati. Hvalevrijedan nastup kao da je htio reći kako u glazbenu devetnicu sv. Dujmu mora biti utkano crkveno pučko pjevanje. Klapa *Reful* privukla je pozornost kvalitetom i snagom zvuka svoga peteročlanog sastava. iako se dala zamijetiti sklonost manirizmu koja ne bi trebala tražiti svoje mjesto u

duhovnim skladbama, ansambl je uvjerio u zamjetne mogućnosti svojih pjevača. Iskrenošću i uvjerljivošću osobito su imponirale skladbe don Šime Marovića.

Treći su nastu, na radost orguljskih zaljubljenika, ispunili zvuci kraljice glazbala. Orguljašicu Nataliju Imbrišak prvi ut smo čuli u splitskoj katedrali. Ta samozatajna umjetnica u bogatom je izričaju otkrila svoje znatne vrijednosti. Niz nadahnuto prenesenih orguljskih skladbi (Lešćan, Clerambault, Zipoli, van den Kerckhoven i Sweelinck) svoj je vrhunac ostvario veličanstvenom Bachovom *Toccatom u fugom u d-molu*. Upijati raskoš orguljskog zvuka u najstarijoj katedrali na svijetu uistinu je jedinstven doživljaj.

U četvrtoj smo večeri devetnice čuli Mješoviti pjevački zbor *Rubeš* iz Češke. Od ansambla koji nam dolazi iz glazbom nabojena podneblja i bogate umjetničke tradicije, mogli smo štošta naučiti. Nisu nas zadivili zvukovnim savršenstvom, jer mogućnosti *Rubeša* ne sežu tako visoko. Ali zbarsko pjevanje ima i svoje druge vrijednosti, čak važnije od besprijekorne kvalitete zvuka, poglavito kad je riječ o amaterskom ansamblu. *Rubeš* zrači iskrenom radošću. Njegovi su pjevači, usprkos vremenosti pojedinaca, puni poleta i dobre volje. Dirigent Ladislav Janek manirom pravoga profesionalca, ali uz stalni osmijeh na licu, vodio je svoj zbor kroz vrlo zahtjevan i dugotrajan program. S posebnim žarom preneseni su naslovi čeških skladatelja. Upoznali smo i odličnog orguljaša Vaclava Uhlira. *Rubeš* nas je uvjerio u nužnost profesionalnog vođenja amaterskih zborova kao jamstvo stručnoga rada i autoriteta voditelja, što bismo konacno i mi trebali usvojiti. Ne zaboravimo, u Splitu već godinama djeluje glazbeni odjel *Umjetničke akademije* gdje godišnje diplomira nezamenariv broj glazbenika. S druge strane, još uvijek smo svjedoci lošeg i nestručnog rada u amaterskim sastavima koji se zbog toga nerijetko gase.

Mješoviti zbor mladih Gospe od Zdravljica u petoj je večeri privukao skladnim mladenačkim zvukom i smjelim poniranjem u zahtjevne stranice duhovne glazbene literature. Divno je vidjeti i čuti toliko mladih u plodonosnoj aktivnosti. Zborom je ravnao fra Stipica Grgat uz orguljsku pratnju s. Zorislave Radić. Kao gosti nastupili su pjevači Elfriede Smodlaka, Branka Papak, Zdravko Kraljević i Nediljko Smodlaka, od čijeg smo kvarteta očekivali uigraniji zvuk.

Eterični pjev *Splitskoga djevojačkog komornog zbora* u šestoj večeri nazvali bismo neponovljivima. Besprijeckorno čisto, duboko emotivno, s filigranskim piano nijansama, vedre i nasmijane djevojke pjevale su srcem. Voditeljica Danica Zaić u zvuk je svoga zbora utkala rijetko, upravo jedinstveno majstorstvo i radost muziciranja koje drži djevojke na okupu već dugo vremena. Djevojke su okružile središnjicu katedrale i svi mi koji smo se našli u središtu andeoskog pjeva, ponizno smo zanimali napojeni ljepotom.

Zanos zbarskoga zvuka doživjeli smo i večer kasnije nastupom *Zbora sestara milosrdnica* pod vodstvom s. Mirte Škopljanac-Mačina. Odlično pripremljen i uigran zbor privukao je osobitom ljepotom i bojom soprana. Niz duhovnih skladbi uglavnom hrvatskih skladatelja uključio je i tri gregorijanska napjeva čija čistoća i skrušenost jednoglasja poručuje da ih devetnica sv. Dujmu ni ubuduće ne smije mimoići. Sonornošću i toplinom glasa plijenila je s. Antonija Delonga, a zbor je na orguljama pratila s. Judita Gojak. Uistinu, naša je katedrala u ovim divnim večerima u čast sv. Dujmu izrasla u riznicu zbarskog zvuka.

Niz vrijednih i nezaboravnih večeri okrunjen je u osmoj večeri istinskim događajem – praižvedbom oratorija *Dujmova oporuka* don Šime Marovića. Impresivno djelo za soliste, mješoviti zbor, komorni orkestar i orgulje skladano na tekst don Ante Mateljana vraća nas u 304. godinu, na uskršno bdijenje u Salonu. Spletom modalnoga i pučkog pjevanja sugestivno je oživljeno vrijeme progona kršćana i njihov vapaj za utjehom i snagom u vjeri. Oratorij u šest slika osobitom je ljepotom zasjao u instrumentalnom uvodu i prvom zboru koji je darovao tajanstvenost iščekivanja, te u pučki raspjevanome zboru *Spasitelju razapeti* u četvrtoj slici, kao i u izražajnoj Dujmovoj ariji u petoj. Vezivnu nit zrcalio je isti motiv uvodne *Hvalite Boga* i završne *Amen, Aleluja*. Lijep dojam ostvario je i koralni zbor *Blagoslovljen si Gospe* u drugoj slici. Snagom izraza imponirali su solisti, ponajviše Josip Alajbeg (Dujam), potom Jure Mirošević, Denis Meštrović i Marija Bubić-Jaman.

Primjerno uvježban mješoviti katedralni zbor sv. Dujma zračio je iskrenim htijenjem i usklađenošću. Pjevače je uzorno podržao *Komorni orkestar HNK* i s. Mirta Škopljanac-Mačina na orgulja-

ma. Velikim ansamblom je sugestivno ravnao skladatelj oratorija don Šime Marović. Katedrala sv. Dujma ponovno je bila pretijesna štovateljima duhovnog zvuka. I ova je večer, poput svih prethodnih, darovala divno druženje onesenih glazbenika i radosnog slušateljstva.

Tatjana Alajbeg

IZVEDEN ORATORIJ DUJMOVA OPORUKA

U ponedjeljak, 5. svibnja 2003. godine, nakon svete mise u 19 sati, koju je predvodio dr. Marin Škarica, splitski kanonik i duhovnik splitske bogoslovije i na njoj provijedao, a pjevao je zbor biskupijskih i franjevačkih zborova, kojim je ravnao bogoslov Denis Karanušić, a za orguljama je svirao bogoslov Ivan Urlić, održan je u punoj prvostolnici koncert *Mješovitoga prvostolnog zbora Sv. Dujma*, uoči blagdana sv. Dujma (7. svibnja). Zbor i orkestar praznili su *Dujmovu oporuku*, oratorij u šest slika, za soliste, mješoviti zbor, orkestar i orgulje. Orkestar čine gudači (četiri prve violine, tri druge, dvije viole, violoncello i kontrabas), drveni puhački instrumenti (flauta, klarinet i fagot), te limeni puhački instrumenti (corni, truba i tuba). S orkestrom se nekoliko puta uključuju i orgulje. Oratorij je izveden koncertno, zbog manjka prostora. Skladan je u novomodalanom stilu, u kojem se nalaze dijelovi «crkvenoga pučkog pjevanja našeg podneblja». Zborom je ravnao maestro don Šime Marović, prvostolnik kapelnik.

Na koncertu su bili nazočni kölnski nadbiskup i stožernik Joachim Meisner, nadbiskup dr. Marin Barišić i nadbiskup u miru msgr. Ante Jurić, te su svi bili pozdravljeni.

Oratorij je zamišljen kao bogoslužno-pozorničko prikazanje, a prilog je prvostolnog zbora proslavi blagdana sv. Dujma. Zamišljena se radnja odvija na uskršno bdijenje 304. godine, uoči mučeništva sv. Dujma (Duje, lat. Dominus ? Sirija, II. st. – Solin, 304.), solinskog biskupa Dujmova je «oporuka» duboka, jaka, poticajna, suvremena i čista. Riječi za oratorij napisao je prof. dr. don Ante Mateljan (napisao 1997., a objavio 2000. godine), a glazbu maestro don Šime Marović. Kao solisti pjevali su bariton Josip Alajbeg (Dujam), tenor Jure Mirošević (Teofil), tenor Denis Meštrović (Septimije) i sopran Marija

Bubić-Jaman (Teodora). Za orguljama je svirala sestra milosrdnica maestra Mirta Škopljanac-Maćina. U izvedbi oratorija sudjelovali su instrumentalisti *Hrvatskoga narodnog kazališta*.

Mješoviti prvostolni zbor Sv. Dujma nastavlja bogatu predaju zbornog pjevanja koje je u splitskoj prvostolnici staro više od četiri stoljeća. Taj su zbor vodili poznati hrvatski kapelnici i orguljaši: Tomaso Cecchini (Verona, 1580. ili 1582. – Hvar, 1644.), Ivan Lukačić (Šibenik, oko 1585. – Split, 1648.), Benedetto Pellizzari (? – Split, 1789.), Julije Bajamonti (Split, 1744. – 1800.), a u novije doba dr. don Ante Kusić, msgr. Pavao Žanić, poslije mostarski biskup, i drugi. To je ujedno i najpoznatiji pjevački zbor u južnoj Hrvatskoj, a godišnje redovito održava glazbene priredbe u prvostolnici za Božić i za blagdan sv. Dujma. Tada oplemenjuje splitsku prvostolnicu, davno natopljenu krvlju sirotih radnika – robova, koji su gradili Dioklecijanovu (Gaj Aurelije Valerije, oko 243. – 316.) grobnicu, koja je sada crkva. Bilo mi je teško povezati ljepotu s dna ljudskoga glasa i rolivenu ljudsku krv, tolike usmrćene sirotinje. Njihova tijela i krv omogućili su ovo sastajalište i čudnu svečanost u sadašnjoj prvostolnici, od VII. st. (641. godine) i njezina kamena. I ja sam se te večeri podložio glazbenoj i smisaonoj ljepoti.

U oratoriju je naglašeno da nije učenic nad učiteljem (usp.: Mt 10,24; Lk 6,40), da se ne treba bojati onih koji ubijaju tijelo a dušu ne mogu ubiti (Mt 10,28), da ako tko prizna Krista pred ljudima da će i on njega riznati red svojim Ocem (Mt 10,32; Lk 12,8). Čuli su se čudesni poklici Kristu, da je blaženi biskup Venecije (? – mučen u Delminiumu, današnji Tomislavgrad, 259.), prvi navjestitelj vjere u Solinu, o blaženosti nadi u Kristovu pozivu (Ef 1,18), da je istina u Kristu, da treba slijediti istinu, da nas je Duh Sveti opečatio za dan otkupljenja (Ef 4,30), da se naša vjera temelji an Božjoj mudrosti (1 Kor 2,5), da se ne trebamo boriti protiv krvi i tijela nego protiv Sotone, da bdijemo, da vjerujemo u jednoga Boga...

Tekstopisac je skladatelja izazvao na vjerničko i dubinsko, umjetničko i glazbeno. On je zanijet smislom i stubkovnim vjerskim i glazbenim «otvorio» svoju dušu i skladao taj oratorij kao da je i sâm nad sobom ostao začuden. Oratorij je prožet napjevima iz hrvatske glazbene

baštine, bremenit je vapajnim ljudskim i povijesnim, postao je vapaj i više od njega. Hranio se mučeničkim izjavama i razgovorima, te ispovjedno, svjedočki i molitveno ponio i sve nas slušatelje i poklonike vjere. U nj je ugrađeno *Blagoslovljen budi!*, himan *Tebe Boga hvalimo*, *Zdravo blaženi Dujme!*, *Zauzmi se za hrvatski narod!*, amen, aleluja...

Na koncu su nazočni dugotrajnim pljeskom nagradili pjevače, dirigenta, svirače, orguljašicu i pisca teksta, a nakon završetka mnogi su opravdano čestitali na uspjehu i na velikom trudu koji je uloženo u to zahtjevno i skladno izvedeno glazbeno djelo. Toj se čestitici i ja zdušno i oduševljeno pridružujem. Ovo nije jedini oratorij maestra don Šime Marovića. Osobno se nadam da neće mnogo proći da nas on neće oduševiti i oplementiti još kojim, jer je on stvaralački duh i veliki radnik. Osim svojih profesorskih obveza na *Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu* predaje i na *Muzičkoj akademiji u Splitu* i vodi spomenuti Mješoviti zbor splitske prvostolne crkve. Spomenuti zbor je, osim rada u Splitu, nastupio i na 31. *Varaždinskim baroknim večerima* (6. i 7. listopada 2001.) i na proslavi stote obljetnice *Papinskoga hrvatskog zavoda Sv. Jeronima* (15., 16. i 18. listopada 2001. godine) u Rimu. Tih je dana Zbor, nakon prijema kod Pape, nagraden dugotrajnim pljeskom na otvorenom, na Trgu sv. Petra, za pjesmu don Šime Marovića i don Ante Mateljana *Svrati, Gospode, k nama u zemlju Hrvata!*

Splitska glazbena prosuditeljica prof. Tatjana Alajbeg je pisala o koncertima održanim 1., 2., 3., 4. i 5. svibnja (*Slobodna Dalmacija*, 7. svibnja 2003., str. 50). Pišući o prazničnom oratoriju rekla je: «Glazbena devetnica u čast sv. Dujmu u osmoj je večeri okrunjena istinskim događajem – prazničnom oratorijom *Dujmova oporuka don Šime Marovića*. Impresivno djelo za soliste, mješoviti zbor, komorni orkestar i orgulje skladano na tekst don Ante Mateljana vraća nas u 304. godinu, na uskršno bdijenje u Soloni. Splet modalnog i pučkog jevanja dalmatinskog podneblja sugestivno je oživio vrijeme rogonja kršćana i njihov vapaj za utjehom i snagom u vjeri. Oratorij u šest slika osobito me ljepotom zasjao u instrumentalnom uvodu i prvom zboru koji je darovao tajanstvena iščekivanja, te u pučki raspjevanom zboru *Spasitelju razapetih u četvrtoj slici*, kao i u izražajnoj *Dujmovoju ariji u petoj*. Vezivnu nit zrcalio je isti motiv uvodne *Hvalite Boga*